

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrtletno . . . K 6.80

mesečno . . . K 2.10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. **Ameriko** K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas** (**insetate**) se

plačuje od četrstopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 241.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 22. oktobra 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Slovenski socialisti — centralisti.

V četrtek je imela zveza avstrijskih socialno-demokratskih organizacij na Dunaju zborovanje, na katerem se je razpravljalo o sporu med češkimi in nemškimi socialisti. Nadaljevalo se je torej z razpravo o sporu, katerega ni mogla potlačiti v Kodanju sprejeta resolucija. Na hvalo nacionalnemu šovinizmu nemških in kratkovidnosti drugih slovenskih ter italijanskih socialistov se je tudi na Dunaju sprejela resolucija, katera obsoja stremljenje čeških socialno-demokratskih »separatistov« po samostojni, od Dunaja neodvisni strokovni organizaciji. Ali si rdeči gospodje na Dunaju, ki se kot »naprednjaki« tako zelo protivijo teku časa, ko dobiva nacionalno gibanje in samozavest vedno večjo moč in obsežnost, res mislijo, da bodo s praznimi resolucijami tako vprašanje rešili? Z negacijo se ne reši nič na svetu, zato bi bilo pač v interesu socialistov, pa tudi v interesu napredka in demokratičnega, vsem narodom pravičnega razvoja naše države, mnogo umestnejše, ako bi iskali gg. dr. Adler in tt. pozitivno pot iz te hude zagate. S takimi resolucijami se le širi prepad med centralisti in Čehi — in kdo je tako naiven, da bi prisojal slednjim, da pojdejo pod kaudinski jarem?

Omenjena resolucija je bila sprejeta z vsemi 37 glasovi, ker čeških »separatistov« ni bilo na zborovanju. Ali zanimivo je konstatirati, da je bilo izmed teh 37 glasov 26 nemških, 7 čeških (od nižjeavstrijskih krajevnih čeških soc. organizacij), 1 slovenski, 1 italijanski, 1 poljski in 1 rumunski glas. Te številke že same na sebi mnogo povedo. Ali bavit se imamo pred vsem z dejstvom, da so se izrazili za centralizem tudi slovenski socialisti.

Čitali smo, da so zastopali slov. socialiste pri tem zborovanju sodrugi Sitter, Čobal, Kermelj, Kovač, Zore in Tokan. Razun obeh Kristanov torej najbolj znane in menda tudi razun nekaterih amateur-socialistov najboljše »jugoslovanske« socialistične glave. O njihovem postopanju na tem zborovanju piše v »Slov. Narodu« dr. Kramar: »Ko je bila sprejeta resolucija, je prebral slovenski delegat Čobal izjavo, ki pravi, da jugoslovanski socialni demokratje ne odobravajo češkega socialno-demokratskega separatističnega gibanja, ter izjavlja, da jugoslovanski socialni demokratje, stoječ na stališču enotne strokovne organizacije gredo ramo ob ramo z vsemi proletarci za skupnimi cilji. V tej izjavi pozivajo nadalje, da naj v slučaju neugodne rešitve spora s češkimi separatisti, dunajska socialno-demokratska strokovna organizacija podvzame na veljaven način vse nadaljne korake. Izjava slovenskih socialnih demokratov, ki se sami imenujejo le zastopnike z juga (Vertreter aus dem Süden), je napravila v čeških socialno-demokra-

tičnih krogih najslabši vtisk in češki socialni demokratje povdarjajo, kako ima ravno slovenska strokovna organizacija malo povoda, ogrevati se za centralno strokovno komisijo, ki se baš na slovenske želje in nikdar ozirala. Sam Čobal je leta 1907. povdarjal živo potrebo, da naj se v Ljubljani za slovensko strokovno organizacijo nastavi poseben slovenski tajnik in pri tej priliki je že tedaj omenjal, da se slovenski socialni demokratje že sedem let bore za to potrebno institucijo. Minulo je deset let in centralna strokovna komisija se tudi po desetih letih na te zahteve slovenske socialne demokracije ni nič ozirala.« No — po dosedanjih skušnjah z našimi socialisti, med katerimi je pač mnogo kruhoborcev, a malo idealnih, nesebičnih in pametnih glav, tudi kaj drugega ni bilo pričakovati. V socialistični stranki na Slovenskem gospodari gotova v resnici »mednarodna« klika, ki ni in ne bo nikoli umevala socialističnega narodnostnega programa!

Socialistični »centralizem« čutimo najhujše posebno štajerski Slovenci na svojem narodnem telesu. Pri nas je izvzemši Celje, Trbovlje in Hrastnik vse, kar se zapiše v socialistično organizacijo, z dušo in telesom prodano nemškutariji. Žalosten primer je tu Maribor z okolico, Ptuj, Štore in Dravska dolina. Poslovni jezik v socialističnih organizacijah je tod nemški, nemški se razpravlja, poje in govori. Deco se tlači v nemške šole — istinito, germanizacija nima v teh krajih boljšega zaveznika, kot je baš socializem. To so neovrgljiva dejstva. Doživeli smo žalostne primere, da so bili takozvani »mednarodni« socialisti bolj zagrizeni nemškutariji kot štajercijanci ali pa pristni renegati. Pa dr. Kramar navaja zgoraj, da so slovenski socialisti bolj zanemarjeni ko katerikoli v monarhiji. Res je. Nemškutarska vzgoja našega socialističnega delavca že v šoli zapostavlja nemškega tovarišu. Pozneje pride v svojo organizacijo, v kateri pa ne sliši nikoli ničesar zares strokovnega, podučnega — temveč neprestane opomine, da plačuj in da delaj politično štafazo celo ljudem kakor je glasoviti — Tomschik, čegar ljutega »sovraštva« proti židovskim kapitalistom in Južni železnici pač naši železničarji ne bodo nikoli pozabili. Centralna strokovna organizacija prepušča torej naše delavstvo glede izobrazbe svoji usodi — v mišljenju pač, da naj še naši delavci v glavnem ostanejo kuliji in težaki, kar so bili zvečine doslej, tudi znanprej.

Lahko bi še navedli eno in drugo, pa imeli bomo še priliko o tem govoriti. Kajti dunajska resolucija pomenja razkol v avstrijski socialni demokraciji, ki se bo širil naprej in dospel tudi sem dol na naš jug. In takrat bodo izginili Kristani in taki podobni ljudje, katerim je preveč, da n. pr. slovenski delavci govorijo v Celju slovenski!

Kranjski klerikalci in draginja.

V Ljubljani, 20. oktobra.

Enkrat mora vsaka maškara vzeti krinko raz obraz. Tega moraš so se naši klerikalci dolgo časa branili, zakaj dobro so vedeli, da tedaj, ko bodo morali razkrinkati vpricho javnosti svoj hinavski obraz, mora stati pred slovenskim in pred vsem svetom razkrinkana tudi predrzna faizifikacija naslova: »Vseslovenska ljudska stranka«. Bili so se trenutka, ko bodo ne kot gospodarji dežele, še manj kot zastopniki vsega slovenskega ljudstva, temveč kot sleparji, kot čisto navadni »bauernfängerji« stali pred sodbo najširše javnosti. Da drže po svojih fanatičnih duhovnikih »bogege kmeta« že zdavno v kleščah, to je znano. Treba je bilo tudi še dragim stanovom nametati peska v oči — kakšna bi bila sicer maškarada z naslovom »Vseslovenska ljudska stranka«! Nace žimuk se je oprjel obrtnikov, »socialist« Janez Evangelist je organiziral »kriščansko delavstvo«, razni drugi agentje so lazili okoli trgovskega ter drugih srednjih stanov. To seveda samo takrat, kadar so jih rabili za svoje namene. Navadno pa so se držali le kmeta, dobro vedo, da jim na tem polju še najbolj gotovo raste in uspeva njihova pšenica. Celotno njihovo politično delovanje pa ni drugega nič, kot dobro premišljena, dobro organizirana predpustna maškarada. Vsi njihovi načrti stremijo za tem, da ostanejo v tem položaju čim dalje nerazkrinkani, to se pravi, da ne bodo sami prisiljeni se razkrinkati, kajti drugi so jih že davno spoznali kot ljudske sleparje tudi pod najbolj debelo svetohlinsko krinko. Tega trenutka še dolgo niso pričakovali, najmanj pa na praznik, ko so slavili svojo prisleparjeno zmago. Pa ta trenutek je prišel, prišel prav v času, ko cela Avstrija vzdihuje pod najtežjim bremenom življenjskega obstanke: pod neznošno draginjo.

Narodno-napredni poslanec dr. Novak je ob začetku jesenskega deželnozbornskega zasedanja stavil v imenu svojih tovarišev nujni predlog radi uvoza kladne živine in argentinskega mesa. Strela z jasnega bi ne mogla povzročiti hujšega presenečenja med banditi, ki se pripravljajo na novo lopovščino, kakor je zadel ta predlog klerikalno gadjo zalego prav v trenutku, ko so se pripravljali na zadnji naskok svojega izdajstva nad belo Ljubljano. Čuje se, da so skušali ta predlog z zahrbtnimi spletkami spraviti s sveta. Sicer za vsako lopovščino jim uslužni šuklje si tega vendar ni upal in pri najbolji volji tudi storiti ni mogel. Predlog je prišel na glasovanje. In takrat je prišel trenutek, katerega so si klerikalni poštenjaki hoteli prihraniti šele za konec svoje nasilne vlade: morali so si

LISTEK.

Ugonobila je berača.

Iz cikla »Malostranske pripovedke«. * Češki spisal Jan Neruda. — Poslovenil Iv. Stukelj.

Žalostno dogodbu hočem opisati, pa v njo mi gleda obličje gospoda Vojtíška kakor vesela črka začetnica. Obličje tako zdravo svetlo, rdeče se blesteče kakor nedeljska pečenka, polita s čvrstim maslom. In tako le k soboti — gospod Vojtíšek se je bril samo ob nedeljah — ko so mu bile kocine po okrogli bradi zrastle in cvetele kakor gosta smetana, zdel se mi je še lepši. Tudi njegovi lasje so mi bili povšeči. Ni jih imel mnogo, začeli so se pod okroglo plešo ob njegovih sencih in so bili že presiveli, ne več srebrni, ampak izpreminjali so se nalahno v žolto, a bili so kakor svila in vili so se tako voljno okoli glave. Gospod Vojtíšek je nosil čepico vedno le v roki ter se pokrtil

* Jan Neruda, slavni češki pesnik in pisatelj, sloveč osebito po svojih klasičnih feljtonih, je bil roj. 10. jul. 1834. v Pragi. Študiral je pravo in filozofijo, slednjič pa se je popolnoma posvetil književnosti in časnikarstvu. Izdal je več zvezkov pesmi. Z osobito slastjo pa je češki narod čital njegove »Malostranske pripovedke«, v katerih Neruda kot pristno praško dete slika življenje v praškem predmestju Malastran. Odlomek iz teh pripovedk, ki jih imamo v celoti prevedene na slovenski jezik, podamo tu našim čitateljem.

samo tedaj, kadar je imel preiti prostor, kamor je solnce preveč pripekalo. Vobče se mi je gospod Vojtíšek jako priljubil, njega modre oči so se žarile tako prijazno, ves njegov obraz je bil kakor okroglo, prijazno oko.

Gospod Vojtíšek je bil berač. Kaj je bil poprej, tega ne vem. Ali berač je moral biti že dolgo, saj od tega časa, odkar je bil znan na Malistrani, in po svojem zdravju bi bil mogel še dolgo biti, bil je kakor bukev. Koliko je bil star, pa vem nekako. Videl sem ga nekaj, ko je prihitevši s »vojimi drobnimi koraki po Svatojanskem klancu gori do Ostruhove ulice pristopil k policaju gospodu Šimru, kateri je naslonjen ob ograji se zadovoljno solnčil. Gospod Šimer, to je bil tisti debeli policaj. Debel je bil tako, da je bil njegov ogoljeni frak v vedni nevarnosti, da počti in njegova glava je izgledala zađaj kakor par jeternih klobas, ki iz se izpuščajo salo — blagovolite oprostiti. Leskeči šlem se mu je zazibal na veliki glavi pri vsakem premiku, in kadar se je zagnal za kakim rokodelskim pomočnikom, ki je drzno in proti vsem zakonom šel čez ulico z gorečo pipo v ustih, je moral gospod Šimer šlem takoj vzeti v roko. Tu pa smo se mi otroci smejali in plesali po eni nogi, ali kakor hitro se je ozrl za nami, obstali smo takoj, napravili se nedolžne, kakor da bi se nič ne zgodilo. Gospod Šimer je bil Nemec iz Šluknova; živi-li še danes — upam v Boga, da še — stavim, da sedaj še ravno tako slabo češki govori, kakor je takrat. »Nu, in vidite«, je govoril, »jaz sem se temu priučil v enem letu.«

Gospod Vojtíšek je vzel sedaj svojo modro čepico pod levo ramo, ter z desnico segel globoko v žep svoje dolge sive suknje. Pri tem je pozdravil

zevajočega Šimra z besedami: »Bog pomagaj!« in gospod Šimer je salutiral. Potem je gospod Vojtíšek srečno privlekel svojo skromno tobačnico iz brezovega lubja, potegnil pokrov za usnjen jermenček ter ponudil gospodu Šimru. Gospod Šimer je zanosljal ter rekel: »Oni pa so že precej stari. Koliko let imajo?«

»Inu«, nasmehnil se je gospod Vojtíšek, »res jih imam že osemdeset.«

Pazljivi čitatelj se gotovo čudi, da je smel berač gospod Vojtíšek govoriti z gospodom policajem kar tako po sosedsko in ta ga je celo »onikal« in ne vikal, kakor bi bil učinil sicer vsakemu deželanu ali drugemu njemu docela podrejenemu človeku. K temu je še treba pomisliti, kaj je bil takrat policaj. To ni bilo kako poljubno število od ene do šeststo, to je bil gospod Novak, gospod Šimer, gospod Kedlicki in gospod Weisse, ki so se v straži naših ulic vrstili dan za dnem. To je bil mali gospod Novak iz Hlabca, kateri je najrajši postajal ob trgovskih prodajalnah zaradi slivovke; debeli gospod Šimer; potem pa gospod Kedlicka z Višegrada, temnogled, a dobrosrčen; in slednjič gospod Weisse iz Rožmitala, velik, z neobičajno dolgimi, žolti mi zobmi. O vsakem se je vedelo, odkod da je, kako dolgo je služil pri vojaki, in koliko ima otrok; vsakega smo mi »sosedni« otroci radi imeli; poznali so vsakega, može in žene, in materam so vedeli vedno povedati, kam so se zatekli njih otroci. Ko je l. 1844. umrl gospod Weisse vsled požara, nastalega v Renthauzu, šla mu je za pogrebom vsa Ostruhova ulica.

Toda gospod Vojtíšek tudi ni bil navaden berač. Imel ni niti prave beraške zunanosti, oprav-

sami potegniti krinko raz obraz! Glasovali so vsi proti nujnosti predloga. Predlog je romal v upravni odsek, odkoder je prišel dne 19. oktobra zopet pred javno sejo v deželno zbornico.

Med tem časom pa so dosegli, kar so hoteli: napravili so za Judežev denar imenitno kravjo kupčijo, prodali so slovensko Ljubljano Nemcem za dobiček, s katerim se bodo bratci sporazumno delili. Radi te in Jarčeve zmage so bili tolikanj pijani, da so si brez vsakega pomisleka drug za drugim trgali krinko in sicer tako trgali, da jih danes cel svet vidi kot čisto navadne ljudske sleparje. Da se že danes kesajo tega svojega nepremišljenega koraka, to najbolj dokazuje njihovo lažljivo zavijanje resnice o tem predlogu na uvodnem mestu »Slovenca«.

Imajo tudi povoda dovolj, da se krvavo kesajo. Kajti proti sebi imajo tisoče in tisoče trpečih pomanjkanje vsled draginje, ki s kruto roko tlačijo k tlom srednje in nižje stanove. In če nasprotno vprašajo, kdo je z njimi, štejejo na svoji strani komaj par sto s cvenkom podkovanih, dobrorejenih pristašev. Niti kmetje, ki sede sicer v zbornici na njih strani, v tem vprašanju niso z njimi. Da so z njimi glasovali, je umevno, ker so bili prisiljeni po njih vodju kapitalistu dr. Schusterschitzu. Kajti kakor delavec, obrtnik, uradnik v mestih, čuti tudi kmet ravno to draginjo. In če jo marsikateri tudi še sedaj ne čuti, tembolj jo bo občutil, ko pride v deželo zopet pomlad, ko bo treba tudi njemu se podati na sejem kot kupec. Spricho tudi sicer slabe letine, pa dobre kupčije z živino, bo sedaj marsikateri porabil to ugodno priliko, prodal bo magari zadnji rep iz hleva, saj čez zimo ne potrebuje vprežne živine. Ampak pride pomlad, treba bo živine na polju. In sedaj pomislite: če je že ob tem času živina tako draga, ko jo kmet prodaja, kaj bo še le spomladi, ko jo bo moral tudi kmet kupovati? Sicer pa pri tej splošni draginji, vkoliko pa pride vpoštev tuj uvoz živine ozir. mesa na škodo našega živinorejca? Vprašajte mesarje, ti najbolj vedo, da sedaj niti za drag denar ni zlahka dobiti klavne živine pri kranjskem kmetu. Pa to je poglavje, ki zahteva posebne razprave. Dotaknili smo se ga le mimogrede v interesu tistih zapeljanih, ki so s protiglasovanjem pljunili sami sebi v lastno skledo.

Kaj pa poreko tisoči in tisoči revežev, ki polnijo tla kranjske dežele, katerih večina se zbira pod zastavo vseslovenskih ljudskih sleparjev; kaj poreko delavski in nižji stanovi, ki živijo po mestih, in so prisiljeni na boljšo hrano in katerih večina stoji v krščansko-socialnem taboru, oziroma s kmetom vred pod isto zastavo vsega dobrega sitih vseslovenskih ljudskih sleparjev? Če jim dr. Schusterschitz za Judežev denar, ki ga je dobil za prodajo slovenske Ljubljane, ne kupi dovolj domačega govejega mesa in cenene zabele domačih prašičev, tedaj bodo preklinjali, če ne javno, pa doma med svojo gladno družino, tisti trenutek, ko so njihovi izvoljenci dne 19. oktobra l. 1910 v kranjski deželni zbornici zagovarjali draginjo, ki mori vse stanove, proklinjali bodo tudi tisti trenutek, ko so oddali glasove za zagovornike draginje, za svoje rablje. In kaj poreko tisti nešteti tisoči, ki so na Dunaju manifestirali proti draginji, ko pride v državno zbornico glavni zagovornik draginje, ki je dr. Peganu častital, ko je le ta dunajsko manifestacijo zasmehoval kot poulično »Pflanz«?

Ker je edino dobro, da bo glas tisočev in milijonov gladnih pod neznošno draginjo obupajočih prepil glasove Judežev Iskarijotov v kranjski deželni zbornici, pozdravljamo raz to stališče sodeči oni trenutek, ko so se vseslovenski ljudski sleparji v deželnem zboru razkrinkali sami.

Kmet, delavec, obrtnik, meščan, in vsak kdor čuti težo draginje na svojih ramah, izpreglej! Do-

ljen je bil dosti čedno, vsaj v začetku tedna; robec za vratom je bil vedno redno zavezan, na suknji je bila sicer kje kaka zaplata, a ne kakor kos pločvine in tudi ne iz raznobarnih tkanine. Ob tednu je vselej prebieračil celo Malostran. Povsod je imel pristop, in kakor hitro je gospodinja zunaj zaslišala njega mehki glas, ponesla mu je takoj dobrovoljno svoj trojak, pol tedanjega krajcarja, to je bilo za tiste čase zelo veliko. Od jutra je beračil do poldneva, potem pa je šel k maši ob pol dvanajstih k sv. Miklavžu. Tu pri cerkvi ni prosjačil nikdar, da, niti zmenil se ni za beračice, ki so tu čepele. Potem pa je šel kam jest, vedel je, kje so mu po vrsti puščali poln lonček od obeda. Bilo je nekaj prostega in mirnega v vsem njegovem bitju in dejanju, nekaj takega, kar je Storma primoralo do njegovega ganljivo komičnega izreka: »Ah könt' ich betteln geh'n über die braune Haid!«

Le gostilničar v naši hiši, gospod Herzl, mu ni dal nikdar trojaka. Gospod Herzl je bil mož malo dolg, malo skop, sicer pa ni bil napačen. Namesto denarja mu je vsakikrat presipal malo tobaka iz svoje tobačnice. Tedaj pa — bilo je to zmerom v soboto — sta imela vsakikrat enak razgovor.

»Oh, oh, gospod Vojtisek, imamo pač hude čase.«

»Seveda imamo, pa tudi ne bode boljše, dokler ne bo železni lev sedel na višegradsko gugalnico.«

Menil je leva na svetovidski cerkvi. Priznam, da mi je ta Vojtisekova trditev vrtala po možganih. O tem nisem mogel na pravi način in kot razumen mladi mož — bil sem takrat že osem let star — niti trenutek dvomiti, da more omenjeni lev ravno tako kakor jaz iti po poti črez kamniti most na Višegrad in tam tudi sesti na znano vrtečo se gugalnico. Ali kako morejo iz tega priti boljši časi, tega nisem mogel pojmiti. (Dalje sledi.)

bro jih pogledj sedaj, kakšni so ti politični lopovi v svoji nagoti!

Avstrijski Jugoslovani in morje.

Spisal dr. Karl Slanc.

(Dalje.)

V naši državni polovici delajo Lahi vladi veliko preglavice, 700.000 jih je v Avstriji. Laški kmet je še dober Avstrijec, ali kakor kažejo razni iredentski pojavi, nečejo biti nekateri mestni inteligenti avstr. državljani. Ti Lahi živijo ob morju; v Trstu imajo svojo najmočnejšo postojanko. Avstr. dinastija mora biti na tem, da si ohrani morje, Trst, Istro in Dalmacijo; brez morja bi bila Avstrija navadna agrarna država z majhno industrijo. In kot država mora imeti tudi svoje vojno brodovje, da si ve tudi ž njim pomagati proti napadalcem. Vladanje zaradi teh laških nezadovoljstev ni lahko. Stisniti jih za grlo, ne gre. Italjani so na našem obmorju še vedno vodilni trgovci, so še vedno merodajni meščani v marsikaterem mestu na slovanskem jugu.

Naše absolutistične vlade so mislile, da bodo to peščico Slovencev vendarle ponemčile in potem že kako ugnale austr. Lahe. Ali Slovenci jim nismo hoteli storiti te usluge, nismo hoteli narodno umreti in še nas je precej mej nemško Avstrijo in avstr. Italjani. Tudi novejšje vlade še mislijo na to, da nas bo v doglednem času konec, če bi sicer ravnale drugače z nami. V severu, sredi države živijo Nemci kompaktno vkup, raztrošeni pa so tudi mej vsem drugim avstr. narodi. Nemci sicer nimajo one večje omike, kakor njihovi bratje v rajhu, ali vendar le imajo v Avstriji največjo tam, kjer živijo kompaktno skupaj. Dobivali so dosti kulture od bogatega luteranskega strica, razvili so v severu in na Nižjem Avstrijskem precejšnjo kapitalistično gospodarstvo. Živel so vedno tudi pri drž. koritu in odpadlo je tam dosti zanje. Nemci so bili v srednjem veku že dobri rokodelci in so si nabirali tehnične spretnosti; more se reči, da so se hitro poprijeli tovarniškega, industrijalnega proizvodnje in se tako obogatili, da plačujejo precej državnih davkov. Ti Nemci so tudi danes najbolj omikani narod v Avstriji, dasi gotovo ne tako, kakor Nemci v rajhu. Ti Nemci imajo v naših vladah in pri državnih uradih svoje rojake; častnikov je pa v državni armadi do 70% Nemcev. Vladni aparat v Cislitaniji je po večjem sestavljen iz Nemcev. Ti bi se bili skregali s pametjo, ako bi ne jemali in preskrbeljali svojim rojakom vseh koristi, ki jih daje sovladanje. Tedaj je umevno, da se tudi naša dinastija naslanja na svoje Nemce. Leta 1866. smo bili Avstrijci premagani od Nemcev v rajhu. Tedaj se je mislilo v vrstah zmagovalcev na to, da nam vzamejo Češko in Moravsko in naša dinastija je tudi drugače videla, da nima več prostora v Nemčiji. Nekateri domači Nemci so se prav nerodno obnašali in povedali javno v parlamentu, da stremijo v zvezo z brati v rajhu. To vse je učinilo, da naši avstr. višji državniki, ki so vdani naši dinastiji, o Nemcih ne mislijo več tako, kakor so. Naš vladar ima tudi glede Nemcev težavnejše stališče sedaj, ko se je zbudila narodna zavest, kakor so ga imeli njegovi predniki in prej on sam.

Čehi so se dvignili tudi na visoko stopinjo omike. Plodni so in pridni kakor mravlje. Pridobili so si dosti učilnic in pridno so se učili. Bili so trde glave, katere kakega smotra ne spuščajo iz oči. Imeli so dosti dobro razvitega meščanstva in kmetje so bili na bogati zemlji samosvoji. Trpeli so veliko, ali delali so nemškimi vladam dosti preglavice. Danes smatrajo avstr. Nemci Čeha v gospodarstvu enako vredne in že paktirajo z njimi zaradi ureje življenja Nemcev in Čehov na češko-nemški zemlji. Čehi se imajo zahvaliti svojim mnogobrojnimi šolam in posebno realkam ter tehniki, da jih danes štejejo v državi med prve industrialce. In so postali s svojo ekspanzivno močjo nevarni Nemcem, — ker se med temi nastanjajo češki delavci in rokodelci, ki so vajeni slabše hrane, imajo manj potreb in so tako cenejši delavci; češka inteligenca zaseda tudi uradna mesta med njimi. Čehi imajo med avstr. narodi največ šol. Dunaj se mora zavarovati pred njimi po posebnih šolskih zakonih. In ti Čehi hočejo vsaj autonomijo v svojih deželah, včasih pa celo avstr. federativno zvezo, v kateri bi bili posebna država v državi kakor Madjari. To je misel njihovega zahtevanja obnove starega češkega kraljestva. Čehov je že precej milijonov in njihovo še prav bogato veleposestno plemstvo stoji po večjem v narodnih vrstah. Čehi so postali jako močan in bogat narod, katerega dinastija upošteva in na katerega se morajo tudi naše nemške vlade ozirati. Ti Čehi tvorijo sedaj protitežje proti Nemcem in Madjarom. — O Poljakih se ne govori dosti. Ti Slovani, veliki po številu, so glede narodnosti srečni ljudje. Da še ti ne delajo preglavice, se jim daje, česar želijo, da le podpirajo Nemce in dinastijo. Poljaki so jeziček na vagi, ako se gre za odločitev med Nemci, Lahi in Slovani. Dozdaj so bili proti drugim Slovanom indiferentni, Nemci so jim dovoljevali, kar so zahtevali. Mej Poljaki so tudi veleposestniki narodni. (Dalje sledi.)

Slovenci in češko vseučilišče v Pragi.

Praga, 21. okt. 1910.

Praški dnevnik »Čas« piše dne 6. t. m. na uvodnem mestu sledeče: »Slovanska Praga bi morala imeti slovansko vseučilišče. Praga v resnici postaja važno središče slovanskih dijakov, poseb-

no Jugoslovani imajo tukaj prav močne kolonije. Naši vzhodni bratje Poljaki in Rusi se le včasih zgube v Prago. Pa tudi število teh po zadnjem revolucionarnem gibanju doma stalno narašča. Popolnoma naravno pa imajo največji interes za praške visoke šole Jugoslovani. Na celem slovanskem jugu ni medicinske fakultete. Tudi za tehnični študij je le v nezadostni meri skrbnjeno: vseučilišče v Belemgradu ima tudi tehnični oddelek. Kar je torej medicinskega in tehničnega naraščaja jugoslovanskega, mora v tujino. Praga bi morala gledati na to, da največ teh emigrantov pride študirat v Prago. V prvi vrsti govori zato pogumna želja po kulturnem zblizevanju slovanskih narodov, govorilo zato pa tudi gospodarski stiki. Bila bi velika napaka, če bi se začela resna pogajanja za slovansko vseučilišče na Dunaju: ta predlog je namreč sprožil en del češkega časopisja na slovanskem shodu v Sofiji. Prijateljsko približevanje slovanskih dijakov v Pragi češkemu življenju ni malenkostna stvar. Trdimo lahko mirno, — ne govori tukaj iz nas domišljavost — da je bivanje v Pragi za slovanske dijake koristno in plodonosno. Najboljši dokaz temu je delovanje mladih mož, ki so študirali v Pragi. Tudi v gospodarskem oziru je stvar velike važnosti. Dijak, ki je v Pragi spoznal češko obrt, se bo tudi pozneje z naročili rajši obračal na češke, kot pa na tuje firme. Pri nas začenja profesorski zbor češkega vseučilišča oficijelno se zanimati za slovansko dijaštvo. Vendar se najbrže ne bo posrečilo spremeniti češko vseučilišče v Pragi v slovansko vseučilišče. Pač pa so mogoče slovenske stolice na češkem vseučilišču; dokler namreč ne dobe Slovenci svojega vseučilišča, tako dolgo bi lahko dalo naše vseučilišče slovenskim docentom varno zavetje; če le ne bo temu zopet naproti naša ozkoprnost. Za časa emigracije zagrebških dijakov so bila ustanovljena posebna predavanja za te dijake.«

Tako piše o tej stvari praški »Čas«. Stvar sama na sebi je za Slovence silne važnosti, le da se pri nas žalibože premalo upošteva. Češke visoke šole v Pragi pohaja okoli 200 Slovencev. Pred leti že se je pričelo z agitacijo za vpisovanje na češke visoke šole v Pragi, in ta agitacija je imela tudi, kot jasno kaže število 200, lep uspeh. Vendar pa uspeha, onega kakor ga je bilo pričakovati, da bi se namreč slovenski dijaštvo po svoji pretežni večini vpisalo na češke visoke šole, da bi bila na ta način Praga središče slovanskega dijaštva, nismo dosegli. Vprašati se moramo, kaj je temu vzrok. Največ naših ljudi se zaradi tega noče vpisati v Prago, ker se boje, da bodo morali izpite polagati v češkem jeziku. Doslej so sicer delali Slovenci izpite na češkem vseučilišču tudi v nemškem jeziku, vendar ne smemo zamolčati, da se je pričelo med češkim dijaštvom v Pragi gibanje, da bi se ti nemški izpiti na češkem vseučilišču odpravili. Ker s tem gibanjem soglašata tudi precej profesorjev, postaja stvar resna. Prepričani smo, da je ta češka zahteva z njihovega stališča opravičena: toda, če se uresniči, bodo najbrže slovenski dijaki iz Prage izostali. Med slovenskim dijaštvom je dvoje vrst ljudi: eni, in ti so v večini, so taki reveži, da prihajajo v vseučiliška mesta ravno tedaj, ko se pripravljajo za izpite; pomanjkanje jih sili, iskati si kruha po pisarnah in drugod. Drugi, in ti so v manjšini, so tako srečni, da prebivajo lahko celo leto v vseučiliškem mestu in se študiju posvetijo. Krivica bi bila za prve, če bi se jih hotelo siliti, da delajo izpite v češkem jeziku. Kajti človek, ki ni poslušal čeških predavanj, ki si ni pridobil vsled pomanjkanja konverzacije dovolj znanja češkega jezika, tak človek bo pač le težko delal izpit v vseh predmetih v češkem jeziku. Drugi, ki so študirali in živeli cela leta v Pragi, ti že lažje delajo izpite v češkem jeziku, čeprav se imajo tudi ti boriti s težkočami.

Ker z druge strani popolnoma priznavamo upravičeno češko zahtevo, da zginejo z njihovega edinega vseučilišča popolnoma nemški izpiti, nastaja torej sporno vprašanje. Kako ga rešiti?

Najbolj enostavno bi bilo po našem mnenju sledeče: Na češkem vseučilišču v Pragi naj se ustanove posebne komisije za izpite slovenskih dijakov. Vpoštev pride seveda tu le pravniška fakulteta, ker na tej študira ogromna večina Slovencev. Te komisije bi izpraševale slovenske dijake v nemškem jeziku. Da bi pa ne mogli mogoče Nemci ali kdo drug očitati, da se vrše na češkem vseučilišču izpiti v nemškem jeziku, naj bi se postavila zahteva, da mora vsak slovenski dijak, ki je bil vsaj dva tečaja vpisan v Pragi, delati izpit iz enega predmeta v češkem jeziku. S to zahtevo bi slovansko dijaštvo pač lahko soglašalo.

Lani in že prejšnja leta se je govorilo in pisalo tudi o slovenskih predavanjih na češkem vseučilišču v Pragi. Ustanovile bi se naj za slovenske docente posebne stolice, kjer bi se naj predavalo slovenski. Slovenski docentje so sicer že v Pragi, pa ti bodo Bog ve kdaj začeli predavati in še to v češkem jeziku!

Ker torej na slovenske stolice sedaj niti misliti ne moremo, je najboljšje, da se sestavijo vsaj omenjene izpraševalne komisije. Odkrito rečeno, tudi nam je najljubše, če slovenski dijaki študirajo v Pragi. Kajti jasno se vidi, da oni, ki so študirali v Pragi, prinesejo iz slovanskega mesta, iz slovanskega vseučilišča v domovino popolnoma druge nazore in misli kot iz Gradca in Dunaja. V Pragi spoznavajo naši dijaki slovansko kulturo, v Pragi se pa tudi odvajajo hlapčevski misli, ki je med slovenskim narodom tako vkoreninjena: da vse, kar je dobro in lepo, mora priti od Nemca ali Italjana!

Ce bo enkrat razmerje med češkim vseučiliščem in slovenskim dijaštvom primerno določeno, če se bodo vedeli sigurni pogoji, pod katerimi bodo delali naši dijaki v Pragi izpite, potem se mora uresničiti želja: **da bodo vsi slovenski dijaki študirali v Pragi!** Upamo, da vsaj tukaj ne bo zmagala, kot pravi »Čas«, »narodna ozkoprsnost«, ampak silna in zdrava misel: kulturno zблиžanje Slovanov!
Milko Hrašovec.

Politična kronika.

Iz delegacij. Včeraj je pričel armadni odsek ogrske delegacije z razpravo o vojnem proračunu. Košut je govoril za samostojnost ogrske armade in odklanja proračun. Odgovarjal mu je vojni minister Schönaich, ki je seveda po svoji stari navadi na vse pretege hvalil armado.

Obstrukcija v moravskem dežel. zboru. V včerajšnji seji moravskega deželnega zbora se je nadaljevala obstrukcija. Nemci so vložili nanovo 11 nujnih predlogov. Med debato o nujnem predlogu, naj se davčni predlogi odlože, je prišlo med socialnim demokratom Elderem in Sevcikom do večjih konfliktov. Nujnost predloga je bila odklonjena. Za so glasovali Nemci in socialni demokrati.

Dožodki na Češkem. O češko-nemških pravnih pogajanjih se poroča iz Prage: Včeraj so zopet prišle iz Prage jako zadovoljive vesti o napredovanju pravnih pogajanj med Nemci in Čehi. Z ozirom na te vesti se govori čimdalje več o rekonstrukciji kabineta. Ta konstrukcija pa ne bo parlamentarizacija kabineta, temveč bodo aktivni politiki v novem kabinetu le primerno zastopani. Toliko pa je gotovo, da dobe Čehi tri portfelje. Sprava s Čehi bo imela tudi za posledico, da bodo iz bodočega kabineta odstranjeni vsi ultranacionalci in sicer tudi Nemci. — Zastopniki vseh čeških strank so imeli včeraj popoldne sejo, v kateri se je sklenilo glede nemške zahteve po razdelitvi deželnega odbora, vztrajati na stališču dr. Fortovega predloga, ki zakonito delitev perhorencira. Konservativni veleposestniki so že pri pravili kompromisno formulo, od katere upajo, da bo od obeh strani sprejeta. — »Narodni Politika« poroča, da bo češki deželni zbor zopet sklican dne 28. oktobra k plenarni seji, ako bode nadaljni tok pogajanj ugoden.

Vprašanje vodnih cest. Finančni minister Bilinski je včeraj v klubu poljske demokratične leveice ponovil svojo že prej podano izjavo, da vladi ni mogoče izvesti zakonov iz leta 1901 glede vodovodnih cest. Načelnik kluba dr. Lev je izjavil, da se morajo vodne ceste na vsak način izvesti in da bo klub stavil tozadevne predloge plenarnemu zborovanju vseh poljskih poslancev.

Ogrski ministerski predsednik Khuen-Hedervary — bolan. Večerna »Zeit« poroča, da se bo ogrski ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary moral dati še to leto operirati. Vслед tega bo moral odložiti vsaj za tri mesece vse politične posle. V njegovi funkciji kot ministerski predsednik ga bo nadomeščal trgovinski minister Hieronimi, ki je najstarejši član kabineta. Khuen-Hedervary pa je obenem tudi notranji ogrski minister, minister a latere in hrvaški minister. V teh funkcijah ga bo nadomeščal najbrž grof Tizsa, ki bo do tedaj že najbrže vstopil v ogrski kabinet.

Predarelski deželni zbor je bil včeraj zaključen.

Štajerske novice.

Kdo pride na Lamplovo mesto? Deželni šolski nadzornik L. Lampel je na dolgem dopustu, s katerega se ne vrne več na svoje mesto temveč bo stopil v pokoj. Zadnje dni se je slišalo, da pride na njegovo mesto profesor dr. pl. Gratzy z realke v 5. dunajskem okraju. Mož je bojda klerikalen, a bi bil napram Slovincem pravičen. »Tagesp.« zatrjuje, da je ta kandidatura brez vsakega upa na uspeh, ker hočejo nemški nacionalci spraviti na to mesto enega izmed svojih ljudi.

Sprememba glede mature. Dozdaj so pismeno maturo na gimnaziji delali tudi tisti dijaki, ki so dobili za drugi tečaj 8. razreda nezadostno spričevalo. Z odlokom naučnega ministerstva se ima odslej razredovanje za 2. tečaj 8. razreda pred početkom pismene mature zaključiti in se dijaki z nezadostnimi tečajnimi spričevali ne smejo pripustiti k pismeni maturi.

Javna ljudska knjižnica v Celju v Narodnem domu začne s prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m. zopet redno poslovati ter izposojuje knjige ob nedeljah in praznikih od 9.—11. ure popoldne. Vse stare čitatelje prosimo, da že dolgo izposojene knjige nemudoma vrnejo.

v Dijaška kuhinja v Celju ima svoj občni zbor v soboto dne 29. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani Celjske posojilnice s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo; 4. eventualni predlogi; 5. volitev novega odbora. Vsi častiti člani se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

v Iz finančne službe. Nadkomisar finančne straže II. razr. Franc Tuma je imenovan nadkomisarjem fin. str. I. razr. v območju finančnega dež. ravateljstva v Gradcu.

v S pošte. Službo poštne ekspedijentke v Cirkovcih na novo ustanovljeni pošti je dobila Marija Braz, doslej poštna pomočnica v Rečici ob Paki.

v Zopetna zgradba zdravilišča v Rog. Slatini. Deželni stavbni urad je izdelal načrte in proračune za zopetno zgradbo pogorelega zdravilišča. Betonska dela so izročena tврdki Ast in komp., zidarska dela pa tврdki Nasimbenu v Mariboru. Seveda, saj slovenske tврdke ne eksistirajo! Z deli se takoj prične!

v Šoštanj. V nedeljo se je vršilo napovedano zborovanje šoštanskih obrtnikov v Deutsches Haus. Slovenci so pustili zborovanje neobiskano, »Nemcev« je prišlo kakih 35. Referent Melanšek ni mogel povedati drugega, kakor da je kakor pajk predel lažnjive storijce o skupni obrtni zadrugi in razpravljaj o osebnostih. Prečitala so se pravila, katera je pa komaj tretjina razumela, ker so bila nemška. Seveda so takoj rekli, da bodo morali k njihovi organizaciji pristopiti tudi »bindeki« in plačati po 20 K inkorporacije, kar je pa gosp. Acman smatral »als unverschämt«. Zborovanje se je zaključilo s krasnim refremom župana Mukija »die nationalen Geschichten müssen wir bei Seite lassen«... S tem klavrnim poskusom se jim pač ne bo posrečilo lepo se razvijajoče obrtne zadruge šoštanske oškodovati, saj ima ta blizu 500 članov, dočim je njihovo skrpucalo — dasi subvencionirano od vlade, kljub temu, da je bila komaj četvorica članov v istem, samo mrtvorojeno dete, katerega ne bodo dolgo zibali!

a »Štajerc« na lovu za inserati. Slovenski obrtniki in trgovci, ki inserirajo v slovenskih listih, so dobili zadnje dni od Štajerca v Ptuj ponudbe za inseriranje. V teh ofertih se Štajerc hvali, da je on na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem najbolj razširjen in priljubljen ljudski list. Večje budalosti in bolj gorostasne laži si še noben žid ne upa zapisati. »Štajerc« je na deželi že skoraj popolnoma izginil. Vzdržujejo ga le še edino trgovci in obrtniki-nemčurji, »Südmärker« in nemški Volksrat. Nek celjski narodni obrtnik je odločno zavrnil »Štajerčevo« ponudbo. Naj store tako vsi naši ljudje. Tudi cene inseratov ima za štirikrat večje kot slovenski listi.

v Koncert v Mariboru. »Glasbeno društvo« v Mariboru priredi s pomožnim orkestrom dne 6. novembra ob 8. uri zvečer, po popoldanski gledališki predstavi, v veliki dvorani Narodnega doma, **ljudski koncert** pri pogrnenih mizah. To je prvi poskus »Glasbenega društva«, da se uvedejo drugod tako popularni koncerti tudi za naše občinstvo v slovenskem domu. Obiskovalcem slovenskega gledališča z dežele se nudi na tak način en sam večer dvojni užitek, tembolje, ker se je za ta prvi ljudski koncert sestavil vsestranski in zanimiv program. »Glasbenemu društvu« pa bo številni obisk vzpodbuda za nadaljno delovanje na glasbenem polju, da bo večkrat nudilo našemu občinstvu po dnevnem trudu in delu nekaj prijetnih uric.

v Pri kranjskih klerikaleh poka? Po Ljubljani krožijo skrivnostne govorice, da pri klerikalnih zavodih nevarno poka. »Ljudska posojilnica« bo morala zvišati obrestno mero. Pri »Zadružni Zvezi« je nastala stagnacija. **Zgradbo »Ljudskega doma so morali zaradi pomanjkanja sredstev ustaviti.** Ta »Ljudski dom« se prezidava iz starega strelišča ter ima namen služiti posebno gledališkimi predstavami »Lurška pastarica«, »Mlini pod zemljo« itd. Koliko je na teh vestih resnice, ne vemo, in jih le registriramo brez komentarja.

Fala nad Mariborom. V nedeljo, 16. t. m. se je ustanovila Ciril-Methodova podružnica za Selnico ob Dravi in Puščavo. Zborovanje se je vršilo v gostilni gospe Josipine Ilgo na Fali. Mogočna slovenska zastava in veselo streljanje topičev je naznanjalo, da se vrši nekaj posebnega. Zbralo se je krog 50 zavednih Slovencev in Slovencev iz vseh občin, ki spadajo pod delokrog nove podružnice. Zborovanju je predsedoval vrli župan občine Cinžat, g. Hauptman, ki je v prelepih besedah proslavljal narodno delo Ciril-Methodove družbe in veliki pomen družbinega dela v podravski dolini, ob jezikovni meji. Nadalje so govorili še gg.: Prekoršek iz Celja, Sagaj iz Selnice ob Dravi in Andrej Oset, predsednik Zveze slov. napredne mladine. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika g. župan Hauptman, za podpredsednika g. Sagaj, posestnik v Selnici ob Dravi, za tajnika g. učitelj Kovačič, za blagajnike gg. Ivan Mesarič in Tomaž Stibler, nadalje še pet odbornikov, trije namestniki in trije pregledniki. Podružnično vodstvo bo svojo nalogo brez dvoma izvrševalo v splošno zadovoljnost. Omeniti moramo pri tej priliki, da se je v naši občini pred nedavnim časom ustanovila tudi klerikalna »Straža«. Toda na tistem, po ovinkih! Veselico so napovedali, o ustanovitvi niso razglasili ničesar. Ljudstvo je prišlo na veselico, naenkrat se jim vsili podružnica klerikalne »Straže«. Za predsednika so izvolili g. Franca Kormanca v njegovi odsotnosti. Lepo so ga hvalili v mariborskem lističu, toda g. Franc Korman p. d.

Stefan je značajan Slovenec in je vsiljeno predststvo odklonil. Pač pa je izvoljen v Ciril-Methodovo podružnico, katere ustanovitev se je poprej javno razglasila. Petdeset zavednih Slovencev in Slovencev je prišlo res zaradi ustanovitve na Falo in ne pod kako drugo pretvezo. To je naš ponos in naše veselje. Prepričani smo, da je to znamenje, da se bo število članov do prihodnjega sestanka potrojilo! Pričakujemo kmalu kak sestanek, morebiti kako veselico. Pričakujemo pa tudi, da slovenska zastava s hiše gospe Josipine Ilgo nikdar več ne zgine!

Znatno znižanje sladkornih cen. Cene sirovega sladkorja so se v poslednjem času tako zelo znižale, kakor se to že dolgo ni zgodilo. Posledica tega, da so se morale tudi znižati cene rafinadi, ker se je pred dvema dnevi tudi faktično sklenilo. Začetkoma so mislili, da bo zadoščalo, če se cene le nekoliko znižajo. Ker je pa cena sirovemu sladkorju stalno padala, tedaj so znižali ceno sladkorja za 11 in pol krone pri 100 kilogramih.

V Žetalah pri Rogatcu ustanove jutri klerikalci »kat. izobraževalno društvo«. Na shodu govori sam general dr. Korošec. Kaplana Kranjca je poslal tja delat zgago. Pa povemo mu že danes, da se bo opek. Odgovor na njegovo »delo« ne izostane!

Poročil se je danes 22. t. m. v Zidanem mostu g. Ernest Vargazon, pristav juž. železnice, z gđ. Lojzko Juvančičevo, hčerko znanega narodnega gostilničarja tamkaj. Naše iskrene čestitke!

v Velenje. Šola v Cirkovcih pri Velenju še ostane do Velike noči radi raznih vzrokov zatvorena. Z rednim poukom se prične še le o Vel. noči. Mesto šol. vodje je razpisano. — V Plešivcu je nastavljen za začasnega šol. vodja M. Tajnik, učitelj v Šoštanju.

v Črnilo v korist »Ciril-Methodovi družbi« prodaja v Središču tudi trgovec g. Mat. Prapotnik, kar se je v notici št. 239. pomotoma prezrlo.

v Dekle izginilo. Iz Konjic poročajo, da je iz Sv. Duha pri Ločah dne 12. tm. izginila 13-letna deklica Terezija Raka. Ne da bi bila materi kaj povedala, je izginila z obleko vred in se je menda kam skrila.

v Nesreča pri stavbi. Pri zgradbi nove šulferajnske šole na Bregu pri Ptuj je padel zidar Anton Simič tako nesrečno z odra, da si je na več mestih polomil kosti. Prenesli so ga v bolnišnico.

a Prezgodnja aretacija. Kakor smo poročali iz Poljčan, je tamošnja žandarmerija aretirala nekega Henzelmana, katerega je imela za kupčevalca s človeškim mesom. Kazensko postopanje zoper aretiranega Henzelmana so ustavili, ker se je dokazalo, da ovadba ne odgovarja resnici. Henzelmann je poslovodja tovarne za zlato blago, Adolf Feiler v Pforzheimu in je nabiral delavke za to tovarno.

Surov hlapec. Hlapec Iv. Marovšek, ki služi pri posestniku Juraču blizu Mislinje, je peljal 14. okt. čistilni stroj za žito pos. Glaserju v Doliču nazaj. Med potjo se je konj ustrašil in prevrnil voz, pri čemur se je stroj poškodoval. Ko se je vrnil hlapec domu, je začel silno pretepiti konja. Gospodar mu je to prepovedal, a sirovi hlapec ga je z železno palico tako nabil, da je nezavesten obležal in bode težko ozdravel. Tudi gospodinja je sunil Marovšek v trebuh. Suroveža so zaprli.

Požar. V Kamenem pri St. Jurju ob juž. žel. je včeraj izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju Jožefa Vovka in ga je uničil z zalogo žita in krme vred. Zavarovalnina znaša 1000 K, škoda je mnogo večja.

Svinjar. 18 letni zidarski učenec Franc Omulec iz Krabonoškega vrha pri St. Jurju ob Ščavnici je svojo 11 letno sestro večkrat spolno zlorabil. Okrožna sodnija v Mariboru mu je prisodila za to 3 mesece težke ječe.

Zaradi konkurence sta se sprla dne 14. sept. raznašalca žemelj (gajšica) 71 letni Mihael Hobot od Sv. Benedikta v Slov. gor. in Jožef Falentan istotam. Hobot je v prepiru udaril Falentana s palico po roki tako zelo, da mu je zlomil palec. Dobil je za to pred okrožno sodnijo 6 tednov ječe.

Iz Maribora. V nekem gozdu blizu Maribora se je ustrelil 19. t. m. poštni sluga Josip Staudinger v srce in je bil takoj mrtev. — V St. Ilj v Slov. goricah, kjer »zdihujejo nereseni nemški bratci«, prirede jutri izlet mariborski turnarji, da se obojestransko pri pijači in golažu v »Südmärkhofu« »okrepijo« za nadaljni boj.

Akad. društvo slov. agronov »Kras« na Dunju preloži svoj prvi redni občni zbor na ponedeljek 24. t. m. Vrši se ob pol 8. uri zvečer v gostilni Karl-Beckgasse št. 16. XVIII. okraj. Slovanski gostje dobrodošli!

Kranjski deželni zbor.

Ljubljana, 20. oktobra.

V današnji seji je dr. Tavčar lahko konstatiral, da je »dr. Schusterschitz stopil v zakonsko zvezo z baronom Schwarzom«. Zbornica je to vest veselo pozdravila, nova zakonca pa sta se prisrčno objela. Ta slovesen akt se je zvršil uvodom debate o načrtu novega cestnega zakona. Kot po-

ročni priči sta fungirali obe slovenski stranki. — Nemci so namreč po posl. Schollmayerju izjavili, da se debate sploh ne udeležijo, obenem pa so odpovedali zakonsko zvestobo Schwarzu na način, da je kar prebledel. Tako resnih besedi na naslov vlade Nemci že dolgo niso spregovorili na tem mestu, pa tudi na naslov svojih pobratimov slovenskih klerikalcev ne. Nehvaležnost je pač plačilo sveta. Ko je Schollmayer svojo izjavo prečital, je njegova stranka demonstrativno zapustila dvorano. Gospodje so potem raz galerijo zasledovali šalo — in žaloigro v zbornici. Klerikalec dr. Zajc je v svojem „galgenhumorju“ zaklical: „Živijo slovenski deželni zbor“. Pa je prišel k njemu slavni mešetar dr. Schusterschitz in ga polglasno zavrnil, češ, nikar nas še ti ne blamiraj!

O načrtu novega cestnega zakona je poročal poslanec Jaklič. Prvi kontragovornik dr. Tavčar je v daljših stvarnih izvajanjih dokazoval površnost in krivičnost tega novega ropa na mestu Ljubljani, pa tudi na vseh občinah dežele. Njegovih izvajanj ni mogel niti sicer neugnani dr. Lampe ovreči. Bistveno isto stališče kot dr. Tavčar je zastopal tudi dr. Novak. Za konec predstave je poskrbel klerikalni mogotec Kobi, ki je s svojimi piškami že tako kvasil, da se mu je vse smejalo, celo vedno resni gospod glavar — ali na račun piščet ali govornikove modrosti, je teško uganiti. Končal je govornik s povabilom na pičke v „Union“, s čemur se je strinjal tudi deželni glavar, ki je na ta račun ob pol 8. uri zvečer prekinil sejo ter jo odložil do torka. S tem je ustregel tudi nam, kajti o tej seji se imamo še marsikaj pomeniti. Omenimo že danes, da je izjava in odsotnost nemških poslancev na njihove bratce v klopih večine strašno neugodno vplivala. Posebno še, ko jih je dr. Tavčar hudomušno podražil, da ni bilo lepo od strani zaveznikov, da puste pri tem zakonu svoje bratce na cedilu, dočim so bili tako zvesti, ko se je šlo za zaslužjenje bele Ljubljane. Ta nezvestoba se je pojavila sicer že dopoldne pri debati o nujnem predlogu dr. Zajca glede organizacije deželnega zdravstvenega sveta. Tu je sin slovenskega grofa, sedaj seveda Nemec, grof Barbo, nastopil proti predlogu ter očital klerikalcem narodni šovinizem. Bratci klerikalci so mu to očitiranje z enako mero vrnili. Schwarz je bil v tem trenutku v sredi med dvema ognjema. Upamo, da ni zgorel, ampak se le opeknel, če drugje ne, pri svoji zakonski polovici dr. Schusterschitzu gotovo.

Dr. Schusterschitz je imel danes, na dan svoje „poroke“, sploh slab dan. Tudi v lastnih vrstah se je pojavil odpor. Pri razpravi o razširjenju požiralnikov v radenjski dolini sta si prišla namreč z Mandljem v navzkrižje. Ker je predmet jako značilen za dr. Schusterschitzovo poslansko delovanje, še o tem o priliki kaj spregovorimo.

Zanimivost iz današnje seje je še to, da je zbornica izročila posl. Lenarčiču zahtevi okr. sodišča na Vrhniki radi prestopka po § 431 (zoper telesno varnost), dasi se je referent nemški baron Born izrekel proti izročitvi. Za izročitev sta nastopila dr. Schusterschitz in dr. Tavčar. —i—

Druge slov. dežele.

V kranjskem deželnem zboru je bil predlog dr. Zajca za organizacijo dež. zdravstvenega sveta z vsemi slivenskimi glasovi sprejet. Predlog posl. Matijašiča v zadevi pomožne akcije za vinogradnike se je izročil dež. odboru. Predlog, da se zakonski načrt o varstvu planinske flore odloži, se sprejme z glasovi klerikalcev.

Slovensko dež. gledališče in vladni komisar v Ljubljani. Kakor iz Ljubljane poročajo, je komisar pl. Laschan naročil, da se ima podpora mesta Ljubljane slov. dež. gledališču tudi za prihodnje leto postaviti v proračun.

Shod v Šmihelu nad Pliberkom priredi jutri pol. in gosp. društvo za koroške Slovence.

»Slovenska narodna pesem«. V Ljubljani stanujoči člani odbora za nabiranje narodnih pesmi so imeli dne 13. t. m. sejo, pri kateri so se podala poročila o dosedanjem uspehu nabiranja narodnih pesmi. Odbor je nabral v letošnjem letu 1135 slovenskih narodnih pesmi, leta 1908 in 1909 pa 6121, tako da se danes nahaja v arhivu 7256 pesmi z napevom i nbesedilom. Omeniti je treba, da je Štajerska takorekoč izčrpana, kajti poslala je največ pesmi; pač pa mora biti še mnogo blaga na Kranjskem, Koroškem in Primorskem. Odbor bo moral z intenzivnejšim delom pričeti v imenovanih deželah.

Samomor. Anton Štavn, rojen 1863. v Rečici v Sav. dol., nazadnje uslužben pri tvrdki Czechowiczka v Ljubljani, se je 20. t. m. zvečer pred stanovanjem svoje žene ustrelil. Najprej je ustrelil v zrak, potem pa sam sebe v desno senco. Padel je in bil takoj mrtev. Njegovo truplo so prepeljali v viško mrtvašnico. Štavn je zapustil vdovo in troje neprebrbljenih otrok. Nesrečnež je bil svoj čas že v blaznici na Studencu ter se mu je sedaj bržkone zopet omračil um.

»Slov. kršč. soc. zveza na Goriškem« je imela 20. t. m. občni zbor. Včlanjenih je v njej 6.000 (!) članov. Njen delokrog se je raztegnil na celo Primorje.

Za častnega občana je izvolil obč. odbor v Spod. Dravogradu tamošnjega prošta g. Cvetka Isopa ob priliki štiridesetletnice mašništva.

Ali je res? Ljubljansko »Jutro« poroča iz Krškega, da je tamošnji odvetnik in drž. poslanec »Vseslovenske ljudske stranke« dr. Janko Močvar tako zaveden narodnjak, da vzgaja svoje dve hčeri popolnoma v nemškem duhu in jih pošilja v šolo na Dunaj. Deklici baje ne razumeta in ne govorita čisto nič slovenski. Lepa reč!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Iz delegacije.

Dunaj, 22. okt. Ogrski armadni odsek delegacij je imel danes od 10. ure naprej sejo. Prešel je v specijalno debato o armadnem proračunu. Odsek bo svoje delo menda že danes dokončal. V pondeljek se sestane odsek za končne račune. Potem nastopi večdnevna pavza v zasedanju ogrske delegacije. Plenarna seja delegacij bo šele novembra.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 22. okt. Za 26. tm. je sklicana seja ogrskega državnega zbora. Ker je ta dan sredi, torej dan interpelacij, je opozicija pripravila že več interpelacij. Fin. minister Lukacs bo predložil drž. proračun in govoril o vseh aktualnih finančnih vprašanjih.

Iz avstro-ogrske banke.

Dunaj, 22. okt. Avstro-ogrska banka je zvišala obrestno mero od 4 na 5%.

Bolezen srbskega prestolonaslednika.

Belgrad, 22. okt. O stanju prestolonaslednika je bil izdan ob 8. uri zjutraj naslednji buletin: Stanje boljše kot včeraj. Bolnik jemlje zadostno množino hrane. Opušča se podajanje umetne hrane. Razne neugodne prikazni v porebri izginjajo. Splošno stanje je očitno boljše, opažati je le lahko nervoznost. Vročina 38°, žila 110.

Francoska zbornica.

Pariz, 22. okt. Poslanska zbornica prične v torek z zasedanjem. Veliko število govornikov se je že prijavilo; vsi bodo govorili o zadnji železničarski stavki. Tudi min. preds. Briand se namerava ogledati takoj v prvi seji in pojasniti svoje odredbe o priliki stavke.

K smrti avstrijskega poslanika v Parizu.

Pariz, 22. okt. Tukajšnje časopisje je zabeležilo smrt avstrijskega poslanika grofa Khevenhüllerja z odkritosrčnim obžalovanjem v diplomatičnih krogih se imenuje grofa Pavla Esterhazyja kot naslednika.

Priznanj poslanik.

Petrograd, 22. okt. Ruska vlada je oficijelno pripoznala imenovanje grofa Thurna za avstrijskega poslanika na mesto grofa Berchtolda.

Odmevi železničarske stavke na Francoskem.

Toulon, 22. okt. Vkljub temu, da so vse železniške proge od vojaštva zastražene, se vendar danes poroča o novem hudodelstvu na žel. progi Pariz-Lyon-Sredozemsko morje. Proga je ponekod uniceana, brzojavne žice in drogi poškodovani. Storilce zasledujejo.

Ponesrečeni dunajski profesor.

St. Louis, 22. okt. Dunajski vsenčiliški profesor Jožef Redlich, ki je na predavateljskem turneju v Ameriki, se je pri neki nesreči z avtomobilom težko poškodoval.

Tema v Parizu.

Pariz, 22. okt. Sinoči je v 15., 16. in 17. okraju mesta električna razsvetljava nakrat popolnoma ugasnila. V Odeon-gledališču so morali igrati pri razsvetljavi za silo. Vzroki so neznani.

Hneljske cene v Norimberku.

Norimberk, 22. okt. Dovož 600, prodano 400 bal, tendenc še mirna a trdna, cena 80 do 130 mark per 50 kg.

Dnevna kronika.

Fran Supilo, izza Friedjungovega procesa in tudi že od prej iz bojev hrv.-srbske koalicije proti madžaronskim vladam znani hrvaški politik, je izdal na volilce svojega dozdajnega delničko-čabarskega voillnega okraja, kjer je bil zadnji izvoljen kot kandidat koalicije, poziv, v katerem naznanja, da kandidira kot samostojni kandidat izven strank. Kakor znano, je Supilo ob priliki pakta koalicije s Tomašičem prelomil s koalicijo vse zveze.

Slovanska banka. V poslednjem času so se zopet pojavile vesti o Slovanski banki. Zdaj poroča »Kurjer Warszawski« iz Petrograda, da skuša skupina angleških kapitalistov tam dobiti koncesijo za ustanovitev Slovanske banke ter dati v to svrhu 40 milijonov rubljev. Banka naj bi imela filijalke v vseh glavnih mestih Rusije in drugih slovanskih dežel. Glavna naloga Slovanske banke ima biti, s finančnimi sredstvi podpirati izvoz in uvoz v slovanskih balkanskih državah. Da preštudirajo trgovske — industrijske razmere na Bolgarskem, Srb-skem in Turškem, odideta profesor Šajković (Srb) in S. Silbermann, ravnatelj naftove akc. angleške družbe »Majkop« v Petrogradu, v te dežele. Tema dvema so poverjena organizacijska dela nove banke. Spričo tega je treba pripomniti, da se od sofijskega slovanskega shoda ni vršilo v Pragi nobeno posvetovanje o tem vprašanju in da gre v tem slučaju za nov, samostojen projekt, ki ni v nikaki zvezi s slovanskim odborom za ustanovitev slovanske banke. »S. N.«

Prodaja bosanskih gozdov. Bosanska vlada je razpisala licitacijo velikih gozdnih kompleksov v Bosni in Hercegovini. Ker pa so interesi nastopili zoper to licitacijo, je bosansko-hercegovinska deželna vlada preložila licitacijo do konca meseca decembra.

V Vrazovo slavje v Zagrebu. Dne 26. in 27. nov. priredi društvo »Braća hrv. Zmaja« Vrazovo svečanost v Zagrebu in sicer v zvezi z gledališčem, ki bo takrat obhajalo svojo petdesetletnico. Dne 25. nov. 1860 so bili namreč nemški igralci (po padu Bachovega absolutizma) natirani z zagrebške pozornice in od takrat ima Zagreb stalno hrv. gledališče. Slava se bode vršila po tem sporedu: 1. Dne 26. nov. Vrazova akademija v mestni dvorani. 2. Dne 27. nov. dopoldne odkritje spominske plošče na hiši, kjer je umrl Vraz. 3. Istega dne popoldne svečana predstava v gledališču (Zrinjski). 4. Zvečer predstava v gledališču (ad hoc sestavljen Ogrizovićev peolog in neki ilirski komad). Na slavo bodo pozvana vsa gledališča slovanskega juga.

Tržne cene.

Dunaj, 22. okt. Borza zakmetijske pridelke. Efektivna in termimska kupčija trdni. Za pšenico in koruzo se zahteva 5 vin. več, ostali pridelki se vzdržali. Mal promet.

Trst, 22. okt. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 29½ do K 30½, za dobavo K 27½ do K 28½. Tendence mirna.

Budimpešta, 22. okt. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 146—148, mlade težke 152—154, mlade srednje 154—158, mlade lahke 160—164 v kilogram. Zaloga 31.153 komadov.

Budimpešta, 22. okt. Mast. Svinjska mast 170, namizna slanina 147.

Praga, 22. okt. Sladkor. Surovi sladkor K 21—. nova kampanja Tendence: mirna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 22. okt. Žitna borza. Pšenica za oktober K 10'47, pšenica za april K 10'42, rž za oktober K 7'78, rž za april K 7'83, oves za oktober K 7'96, oves za april K 8'26, koruza za maj K 5'49. Pšenice se zmerno ponuja in kupja, tendence trdna, promet 20 tisoč stotov, pšenica v efektivu za 5 vin. dražja, ostalo nespremenjeno, termini se držali. Vreme megleno.

Listnica uredništva.

Središče: Zaradi takih stvari se ne smete kar na nas razburjati in nas dolžiti pristranosti. Vedeti morate, da teh notic ne pišemo v našem uredništvu, zadevne razmere iz celega Sp. Štajerja pa nam tudi ne morejo biti znane. Pa zdravi!

Po svetu.

V Svetovna glasbena razstava bo prihodnje leto na Dunaju. Paviljonov lovske razstave radi tega ne podero.

Stanje srbskega prestolonaslednika je, kakor se glase pozna poročila v noči, neizpremenjeno boljše. Noblovo darilo. Letošnje Noblovo darilo v znesku 193. 360 K za medicino je bilo priznано fiziologu dr. Kosselu v Heidelbergu.

Bosanski okrajni sveti so sklicani na 24. t. m. k posvetovanju.

Avstrijsko poslaništvo v Parizu. Kot naslednik umrlega poslanika grofa Khevenhüllerja se v diplomatičnih krogih imenuje grof Lützow, drugod zopet grof Douglas Thurn.

Ali imate bolečine?

Od revmatizma, protina, glavobola, zobobola? Ali ste si po prepihu, prehlajenju kaj nakopali? Poizkusite z bolečine tolažečim, zdravilnim, krepčujočim Fellerjevim fluidom z znamko „Elsafluid“. To ni samo reklama. Tucat za poskušnjo 5 kron poštne prosto. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubici, Elzin trg št. 264, Hrvaško.

Krščansko-demokratsko delavsko stranko za Hrvaško in Slavonijo bodo glasom poročili klerikalnih listov ustanovili 26. tm. v Zagrebu.

Izkaz posredovalnice Slovenskega trgovskega društva v Celju.

Sprejmejo se: kontorista 2, potnika 2, pomočnikov mešane stroke 8, pomočniki železninske stroke 1, pomočniki manufakturne stroke 3, pomočnikov špecerijske stroke —, modne in galanterijske stroke 2, kontoristinj 2, prodajalke 4, učenca 2.

Službe iščejo: Sotrudnikov mešane stroke 4, manufakturne stroke 1.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Nagrobne križe

in svetilke

v veliki izberi, nadalje peči, štedilnike in kurilne opreme priporoča

Peter Majdič, veletrgovina „Merkur“, Celje.

6 belih

rjuh, zelo debele in zarobljene po 2 m 14 K po 2 1/4 m 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K, razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izbornozdravilo

za katar v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna, temveč je tudi osvežujoča 550 8-4

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896. leta in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. leta.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavodo.

Prednaznanilo!

Od sobote dne 22. oktobra vsak dan od zjutraj do 9. ure zvečer na glaziji

Dietze-jeva pasijonska razstava

v kateri se kažejo oberamergavske pasijonske igre od rojstva Kristusovega do Vstajenja v naravni velikosti (voščene slike). Vstopnina za odrasle 30 vinarjev, za otroke 10 vinarjev, nadaljna plačila za katologe ali napitnine se ne eajejo.

Najboljši avtomatični

gramofoni

posebno za gostilničarje pripravi se dobe pri Ivanu Bajželj-u v Ljubljani Marija Terezije c. II. Ima tudi glavno zalogo najnovejših slovenskih plošč v premeru 25 cm, in stane komad samo 3 K. Igle za gramofon pa stanejo 1000 kom. samo 2 K.

Gostilničarji, kateri si želijo nabaviti tak gramofon, naj se obrnejo direktno na gori imenovanega, bodo z gramofoni jako zadovoljni, dobijo se taki tudi na mesečne obroke. 577 3-2

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finnega 10 K, najfinejši prni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 70 cm široke K 13—, 14.70, 17.80 in 21—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4.50, 5.20, 5.70; podpernica iz močnega rižastega gradna. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 456 50-12

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Šumava, Češko.

Damsko kolo

še dobro ohranjeno se po ceni proda. Natančneje se izve pri upravnistvu tega lista.

Novosti

v suknenem in manufakturnem blagu

priporoča v največji izberi

Karol Vanič, Celje „Narodni dom“.

Južnoštajerska hranilnica

v Celju, „Narodni dom“

zvišala je obresti za hranilne vloge na

4 1/8%

Poslužujte se Južnoštajerske hranilnice v „Narodnem domu“ pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne ozir. za varovance izključno le v Južnoštajersko hranilnico v Celju.

Južnoštajerska hranilnica v Celju sprejema tudi hranilne knjige drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci! — Osredotočimo denarno moč štajerskih Slovencev v lastni slovenski hranilnici in rešimo svoje od ptuje odvisnosti in nadaljnega raznarodovanja.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgotovljeno obutev.

Zvezna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: zavitke, račune, vabila, lepake, letake itd.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi nagrobnih vencev ter igrač

Celje Prica & Kramar Celje

Graška in Krožna ulica.

511 35-15

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-34

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštno hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno vlaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

66

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Izvrševanje vseh stavbenih del kakor stopnice, fasade, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Brušenje, poliranje in struganje kamena s trojli.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijentov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju

prevzame vsakovrstna

61 50-40

stavbena zlasti tesarska dela.

Sukna

in modno blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franko.

Ostanki

parhasti za ženske cbleke po 20 m. trpežni 10 K. zelo močni 12 K. posebno fini 14 K; platna po 20 m. močnega 8 K. zelo trpežnega 9 K. posebno močnega 11 K. razpošilja **narodna veletrgovska hiša**

R. Stermecki v Celju

428 52-14

Suhe gobe, žito, fižol, laneno seme, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc, Celje

„Narodni dom“ in Graška cesta.

Istotam se dobi vse špeci-rijsko blago, kakor žito in deželni pridelki, najcenejše, na debelo in drobno. — Premog v celih vozovih, debel K 210, droben K 140 100 kg na dom postavljen v Celju. — Drugam po dogovoru

249 38—28

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzete vse steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Dobro izurjena

prodajalka

mešane stroke išče službe takoj. — Ponudbe blagovolijo se poslati upravnistvu lista.

582 3-2

Kupim hmelj

po dnevni ceni za nemške in češke firme. Če je blago tudi slabe kakovosti, imam ceno 60—70, za boljše blago 80, 90 ter za prima hmelj 100 goldinarjev. Meterski stot najboljše blago plačam celo čez 100 goldinarjev.

Emerik Kuketz v Žalcu.

579 3-3

İzobraženo dekle

v vseh strokah, želi službe kot blagajničarka, najraje stopi v službo v kako pisarno ali kot domača učiteljica ali vzgojiteljica. — Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

578 3-3

Proda se

v Podgorici (sevniški okraj) dobro ohranjeno gospodarsko poslopje in zemljišče. Kupna cena je 4000 K, proda se pa tudi na dogovorjene obroke. Posestvo je dobro, h kateremu spada tudi lep gozd. Natančneje se izve pri posestnici **Frančiški Jančič, Zaloga** pošta Jurklošter pri Rimskih toplicah.

581 2-2

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko proti franko vrnitvi.

L. 1911

Iv. Jax & sin, Ljubljana

336 52-22

Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Nagrobne

vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja i. domačega **konjaka.**

Ivan Ravnikar

Celje, Graška cesta.

Največja in najcenejša
zaloga špecerijskega in
barvnega blaga.

Prodajam pravi zabukovski
premog po najnižji ceni
cele vozove in na drobno.

Kupujem suhe gobe, oves,
pšenico, sploh vse deželne
pridelke.

Na debelo. Na drobno.

Sprejemem takoj
učenca.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih
verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic,
uhanov, prstanov, gospodskih in damskih
ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov
v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d.
Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor:
ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme
v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj.
Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. —
Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.

Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

83 48-88

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje
po $4\frac{1}{8}\%$ ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu.
Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornjigrad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 363.000 K. Ker nimā namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove
30.000 K, za napravo potov 4500 K,
različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 8.550 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 4.450 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo pa se je 26.300 K za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 83.800 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

48 52-41

POSOJILNICA v CELJU

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 72.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštno hranilnice ček. št. 9579

V lastni hiši
„Narodni dom“

Telefon št. 22

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6% , $5\frac{1}{2}\%$ in 5% obrestovanju.

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

Nad 332.000 kron rezervn. zaklada

18-52-42